

Helligånden er den luft, vi indånder

Af Eva Holmegaard Larsen, Sognepræst i Nødebo-Gadevang og teologisk konsulent i Helsingør Stift

Fire hurtige om ånd

Hvornår har I sidst oplevet Helligånden? Det spurgte jeg mine fire brødre om på en sms. De sad hver på deres arbejde. Det første svar kom hurtigt: ??

Nå, tænkte jeg, det var nok for voldsomt et spørgsmål på en almindelig torsdag. Jeg skrev tilbage: Kan I sige noget om, hvad ÅND er for jer? Så kom svarene. Min tekstforfatter-bror svarede, at det er, når ordene pludselig overvælder ham, og han undrer sig over, hvor de kommer fra. Min arkitekt-bror svarede, at det er, når den kreative proces flyder frit og ucensureret som fra en kilde indeni, han overhovedet ikke selv har styr på.

Min læge-bror skrev, at det for ham er en følelse af styrke og tillid til, at man godt kan. Altså, at kunne hanke op i sig selv. Men også at møde et

menneske, der ligesom »trækker det samme ud af verden, som mig.« Et slags sjælefællesskab. Eller ånds-fællesskab. Min præste-bror svarede, at ånd for ham er det, der får ham til at gøre noget andet, end det han har mest lyst til. Et lille skub til samvittigheden. At føle medfølelse og kærlighed til andre end sig selv.

Ånd er liv

I de fire svar blander menneskets ånd sig med Guds ånd. Kunstnerisk inspiration, indre styrke, følelse af fællesskab og kærlighedens fordring – i troens verden vil man sige, at det alt sammen er Guds livgivende ånd, der er på spil. Når det i skabelsesberetningen fortælles, at Gud pustede sin livsånd ind i mennesket, »så det blev et levende væsen«, favner det netop alle de forskellige erfaringer af ånd. Erfaringer af at være i live. Erfaringer af at være grebet, båret, overvældet, bevæget eller forløst af noget, der ikke kommer fra os selv – men virker i os.

At være skabt af Gud vil sige, at vi ånder i Gud. Det er Guds ånd, der er livet i alt liv. Det er en konkret erfaring, men svær at give en konkret definition af.

»Det er en konkret erfaring, men svær at give en konkret definition af.«

Når noget er åndløst

Ånd kan man ikke se. Derfor bliver det hurtigt abstrakt at tale om ånd. Men de fleste har et begreb om, når noget er åndløst. Og netop det, der mangler liv, kalder vi åndløst. En flad fornemmelse. En oplevelse af, at det ikke løfter sig, for eksempel en kedelig fest eller en uambitiøs teaterforestilling. Det sjuskede forbindes med åndløst. Ånd har at gøre med at gøre sig umage og brænde for en idé og ville noget.

Tal, tabeller og fakta forbinder vi også med noget åndløst. Netop fordi vi ved, at det ikke fortæller hele sandheden. Menneskelivet udfolder sig jo uforudset og henter sin største mening i alt det, der ikke kan måles. Der er hele tiden noget, der kommer bag på os og sprænger alle rationelle forudsigelser. Som den sydamerikanske digter Jorge Louis Borges siger: Glæden ligger på lur. Vi overvældes af liv. Og så nærmer vi os en nærmere beskrivelse af Helligånden.

Helligånden

Modsat det at tale om ånden i sit bredspektrede og generelle udtryk, så er det faktisk ikke så svært at tale om Helligånden. Helligånden er nemlig klar snak. For det er den ånd, Gud lod skinne gennem Kristus, og som er kærlighed, tilgivelse og barmhjertighed. Det er klar snak, at Guds vilje er viljen til liv. Det viser sig i fortællingen om Jesus, at overalt hvor han kommer frem og bringer trøst, glæde og oprejsning, så rejser livet sig for de mennesker, han møder. Det er Helligåndens kraft, der kan skabe tro, håb og kærlighed.

Meningen med livet

Helligånden er ikke noget andet end den ånd, der »svævede over vandene« og skabte liv ud af

intet i skabelsesberetningen. Men i Kristus hentes vi ligesom ind i fællesskabet med Gud igen. Hentes ind i Guds ånd. Menneskets ånd kan jo også knytte sig til det onde – eller »onde ånder«, som Jesus tog kampen op imod. Det gælder om at tro på Helligåndens kraft, der er liv og varme, og sætte det overfor de kræfter, der vil ødelægge livet.

Hvad er et menneske? I Bibelen står der, at »mennesket ikke lever af brød alene«. Det er jo også klar snak. Mennesket lever ikke kun af ilt, mad og drikke, proteiner og vitaminer. Mennesket er nemlig ikke kun en krop, men har en sjæl. Vi lever af, at mennesker holder af os. Vi lever af kærlighed og af at kunne spejle os i andre menneskers anerkendelse og respekt. Og vi lever af at have et formål og kunne se meningen med livet. Vi lever nemlig af ånd og resonans udefra. Ellers visner vi, bliver deprimerede, opgiver måske livet.

Tro er at have tillid til, at vi modtager vores livsånde fra Gud. Guds ånd bor i os, giver os et formål, en mening og et fællesskab. Tro er at håbe på den gode ånd, der virker i os, og som vil løfte os op, når vi falder i vores livs dybe huller. At tro på Helligånden er at tro på, at Gud og mennesker hører sammen på et dybere plan, og at det også er fællesskabet imellem os – hvor forskellige vi end er.